

DELAVSKA POLITIKA

IZHAJA TRIKRAT TEDENSKO: OB TORKIH, ČETRTHIH IN SOBOTAH

Naročnina v Jugoslaviji znaša mesečno din 12.—, v inozemstvu mesečno din 20.—. — Uredništvo in uprava: Maribor, Ruška cesta 5, pošt. predal 22, telef. 2326. Čekovni račun št. 14.335. — Podružnice: Ljubljana, Delavska zbornica — Celje, Delavska zbornica — Trbovlje, Delavski dom — Jesenice, Delavski dom. — Rokopisi se ne vračajo. — Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Mali oglasi trgov. značaja, vsaka beseda din 1.—, mali oglasi, ki služijo v socialne namene delavstvu in nameščencem, vsaka beseda din 0.50

Štev. 17 • Maribor, četrtek, 13. februarja 1941 • Leto XVI

Prehrana, cene in zaslužek

Odgovorni činitelji imajo pred seboj važne in neodložljive naloge, katere je treba nujno in radikalno rešiti, da ne zaidemo v položaj, iz katerega bo težko najti pota. Te naloge so: takojšnja zagotovitev dovolj življenjskih potrebščin ter določitev cen, ki naj odgovarjajo finančni moči večine konzumentov, delavcev, nameščencev in ostalih malih ljudi v naši državi.

Vemo, da so odgovorni činitelji že dosedaj posvetili mnogo truda in časa temu vprašanju, izdali številne naredbe in odredbe, katere pa, zaradi nekaterih pomanjkljivosti niso imele učinka, kakor se je pričakovalo in kakršnega bi morale imeti.

Po našem mnenju je bila prva pogreška napravljena že v lanskem jeseni s tem, da se ni takoj ugotovilo količine žita in moke, maksimiralo cene in izvršilo racioniranje potrošnje. Ako bi se bile v jeseni uvedle krušne karte, namesto sedaj, bi bilo vprašanje kruha in cen ugodnejše in pravilnejše urejeno, bilo bi manj nezadovoljstva in kritike.

Mi smo že takrat opozarjali, da v sedanjem težkem času ni mesta svobodni trgovini z najvažnejšimi življenjskimi potrebščinami, da se interesi posameznika morajo podrediti interesom skupnosti. Takrat se je odgovarjalo, da je pri nas vsega dovolj, da se ni bati pomanjkanja, radi tega ni treba ovirati svobodne trgovine in uvesti racioniranja.

Koncem leta in v začetku tega leta se je pa pokazalo, da ni tako, zato je prišel nalog za popis zalog žita in moke ter takojšnja uvedba krušnih kart. Kako to danes izgleda, ni treba opisovati, pač pa moramo podčrtati dejstvo, da v tem vprašanju nismo še preko najhujšega.

Danes bi opozorili na drugo stran preskrbe z živili: Res, da je kruh najvažnejši življenjski artikel; res pa je tudi, da so poleg kruha potrebne še druge stvari: zlasti mast, olje, sladkor, meso, mleko, sol, obleka in obutev. — Vse kaže, da tudi vseh teh potrebščin nimamo toliko, da bi lahko mirno prešli preko tega vprašanja, ker jih že danes ni lahko najti na trgu. Zato smo mnenja, da naj odgovorni činitelji ne odlagajo z ugotovitvijo zalog teh potrebščin, da se ne bo zgodilo, kakor pri kruhu, in da se bodo izdale karte šele takrat, ko bo teh potrebščin že primanjkovalo. Ne strašimo se kart, ako se s tem zagotovi vsem državljanom enake količine, ker brez kart se bodo imoviti sloji založili z vsem, delovno ljudstvo bo pa živelo v pomanjkanju.

Pri zasegi vseh življenjskih potrebščin pa je treba imeti pred očmi tudi cene, ki se naj določijo. Pri določanju cen pa ne sme igrati glavno vlogo količina blaga, ki je na razpolago, niti cene določene na gotovih borzah. Pri določanju cen je treba imeti pred očmi predvsem kupno moč delovnega ljudstva ter stvarne izdatke producenta-kmeta.

Ne sme se dovoliti, da bo večina delovnega ljudstva, neizvemši kmeta, stradala, na drugi strani pa ožji krog žitnih in drugih magnatov živel v razkošju in bogatel.

Današnje cene življenjskim potrebščinam so napram dohodkom večine konzumentov neznosne, kar lahko povzroča težke posledice.

O dosedanjem naraščanju cen so indeksi številke Narodne banke najbolj zgovorne, ki kažejo, da so cene na debelo narasle za časa sedanje vojne za 77.9 odst. (Cene pšenične moke so se dvignile za 170 odst. - op. ur.)

Napetost na jugovzhodu

Diplomatski odnošaji med Anglijo in Romunijo prekinjeni Angleški poslanik zapušča Bukarešto

CBS. Dne 10. t. m. je angleški poslanik Reginald Hoare v Bukarešti posejil generala Antonesca ter ga obvestil, da angleška vlada prekinja diplomatske odnošaje z Romunijo. Člani angleškega poslanništva in vsi ostali angleški državljani so dobili nalog, da naj takoj odpotujejo v Turčijo. V Constanzi je bil že pripravljen poseben parnik, na katerega se bodo vkrkali angleški državljani v Romuniji. Zaščito angleških interesov je prevzelo ameriško posianštvo v Bukarešti.

Zakaj je prišlo do preloma?

Angleška poročila pravijo, da je romunska vlada brez vsakega protesta dopustila, da so prišli nemški vojaški oddelki v Romunijo pod pretvezo, da bodo samo romunsko vojsko modernizirali. Nemško vojaštvo pa je pričelo v Romuniji takoj graditi oporišča za nemško ekspedicijsko vojsko. Ker se nahajajo v Romuniji velike količine bencina in petrolejski vrečki, je jasno, da je romunsko ozemlje danes postalo nemško vojaško oporišče na Balkanu.

Ko so se pojavili v Romuniji oddelki tujih čet, je angleški poslanik večkrat, toda vselej brezuspešno interveniral pri generalu Antonescu. Sedaj je angleška vlada smatrala, da ni več razlog v zaradi katerih bi Anglija morala vzdrževati diplomatske stike z Romunijo, ki ni več suverena država.

Poleg Anglije so prekinile diplomatske odnošaje z Romunijo tudi vse emigrantske vlade. Poslaniki in osebje teh vlad bodo skupno z angleškimi državljani zapustili Romunijo.

Pričakuje se napoved vojne

V zvezi s prekinitvijo diplomatskih odnošajev si je Anglija, kakor pravi angleško uradno poročilo, pridržala popolno svobodo akcije, zato smatrajo

diplomatski krogi v Bukarešti, da ni izključeno, da bo Anglija v kratkem pričela z daljnosežnimi represalijami proti Romuniji. Splošno se pričakuje, da bo Anglija napovedala Romuniji vojno in pričela z letalskimi napadi na romunske petrolejske vrečke, ki jih sedaj popolnoma kontrolira in izkorišča Nemčija.

Romunski radio je objavil stroga na-

Kaj bo storila Bolgarija?

Predstavniki opozicije zahtevajo pojasnilo.

V zvezi s svarilom, ki ga je naslovil angleški ministrski predsednik Churchill na Bolgarijo in z ozirom na prekinitve diplomatskih odnošajev med Anglijo in Romunijo, se časopisi obširno bavijo s položajem na skrajnem evropskem jugovzhodu, ki stopa vedno bolj v ospredje.

Angleška poročila pravijo, da se Nemčija zelo trudi spremeniti sedanje stanje v Bolgariji. Nemške čete so zbrane na romunski strani Donave in v Dobrudži. Kakor poroča CBS, v Sofiji sicer zanikajo vesti, da bi bile v Bolgariji nemške čete, ne zanikajo pa, da je prispelo v Bolgarijo na tisoče Nemcev v civilu, ki bodo v danem trenutku zasedli zlasti letališča itd. Po istem poročilu je angleški poslanik v Sofiji obvestil bolgarsko vlado, da bodo Angleži takoj bombardirali bolgarska letališča in druge vojaške cilje, čim bi Bolgarija dovolila nemški vojski prehod čez svoje ozemlje, bodisi proti Grčiji ali Turčiji. Anglija bo tudi takoj prekinila diplomatske odnošaje z Bolgarijo, če bi se na bolgarskem ozemlju pojavili nemški vojaki.

Madžarski listi poročajo, da bo sedanja bolgarska vlada odstopila, novo vlado pa bo sestavil Bagrjanov, narkar bo Bolgarija pristopila k osišču Rim-Berlin-Tokio.

Ass. Press. Predstavniki bolgarske

vodila za primer letalskih napadov, v Bukarešti in drugih romunskih mestih, pa je bila odrejena popolna zatemnitev, ki ostane odslej stalno v veljavi.

Tudi romunski poslanik v Londonu odpoklican

CBS. Romunska vlada je dne 11. februarja odpoklicala svojega poslanika v Londonu.

opozicije so te dni posetili predsednika vlade Filova in zahtevali pojasnila o nastalem položaju. Izrazili so željo, da se Bolgarija v nobenem slučaju ne sme zaplesti v vojno.

Poročila pravijo, da je Filov sicer skušal predstavnik opozicije pomiriti, ni pa dal nobenih jasnih izjav o boloi bolgarski politiki.

Odposlanec SSSR Soboljev zopet v Sofiji

Po poročilu Unit. Press. se domneva, da bo Soboljev, ki je prispel v Sofijo, ponudil bolgarski vladi poslednjo možnost za podpis sovjetsko-bolgarske vojaške zveze.

V Angliji pa dvomijo, da bo prišlo do sklenitve take zveze, ki bi bila v nasprotju dosedanje sovjetske politike do Nemčije in Italije.

Turčija budno na straži

UP. V Ankari z veliko pozornostjo spremljajo dogodke v Romuniji in Bolgariji. Turčija bo smatrala vkorakanje nemških čet kot napad na svoje lastno ozemlje, in bo turška vojska, ki je budno na straži, stopila takoj v akcijo. — Angleški veleposlanik je imel v zvezi z nastalim položajem dolgo posvetovanje s turškim zunanjim ministrom.

Strahovit poraz Japoncev v južni Kitajski

Japonska ofenziva v južni Kitajski je končala s strahovitim porazom Japoncev, ki so pustili na bojišču 30.000 mrtvih in ranjenih vojakov. Kitajci so zajeli mnogo ujetnikov in ogromno vojnega materijala. Reuter.

Novo obsodbe in aretacije v Romuniji

Kakor poroča DNB iz Bukarešte, je ministrstvo za notranje zadeve objavilo, da vlada po vsej Romuniji red in mir. Aretacije in hišne preiskave se nadaljujejo. Med aretiranci je tudi bivši prefekt policije v Bukarešti Ilija Štanda. Vojaško sodišče v Bukarešti je obsodilo 11 oseb na ječo od štirih mesecev do pet let.

USA imenovale poslanika pri emigrantskih vladah v Londonu

Po poročilu Reuterja so Zedinjene države imenovale svojega bivšega poslanika na Poljskem Bidla za diplomatskega predstavnika pri emigrantskih vladah Poljske, Belgije, Holandske in Norveške, ki se nahajajo v Londonu.

Napredovanje angleške vojske v Afriki

Admiral Darlan namestnik maršala Petaina

V Berlinu opazujejo razvoj dogodkov v Franciji.

Maršal Petain je podpisal posebno uredbo, s katero je imenoval za svojega namestnika in naslednika admirala Darlana za primer, da bi maršal Petain iz kakršnegakoli vzroka pred ratifikacijo ustave s strani naroda, ne mogel izvrševati svoje funkcije. Kakor znano, je Darlan šele pred dnevi postal predsednik francoske vlade in sicer potem, ko je Laval odklonil vstop v vlado.

Uredba predvideva za primer, da bi Darlan ne mogel izpolnjevati teh pravil,

da bo zamenjan z osebnostjo, ki jo bo določil ministrski svet z večino glasov. Do postavitve te osebnosti bo funkcije državnega poglavarja vršil ministrski svet.

V Berlinu je imenovanje admirala Darlana za Petainovega namestnika vzbudilo veliko pozornost. Politični krogi v Parizu pa še nadalje vidijo v Lavalu predstavnika politike, ki naj zagotovi sodelovanje med Francijo in Nemčijo.

Sestanek Mussolinija in Franca

SDA. Na poti iz Španije v Italijo, kjer se bo sestal z Mussolinijem, je potoval dne 11. t. m. general Franco s svojim spremstvom čez francosko ozemlje.

Poročila iz Vichyja pravijo, da se bo Franco verjetno sestal tudi z maršalom Petainom in morda tudi s kanclerjem Hitlerjem.

kar bo v nepopravljivo škodo našega gospodarstva. Ako je vse to jasno, potem je pač dolžnost vseh poklicanih, da se to stanje nemudoma popravi s primerno ureditvijo cen, zvišanjem prejemkov in z omogočitvijo zaposlitve pri produktivnih delih vsem, ki so za delo sposobni.

Napram temu porastu cen, so se prejemki delavcev in nameščencev le v neznatnem odstotku zvišali, pri javnih uslužbenih in upokojenih še toliko ne, da lahko trdimo, da so vsi ti za več kot 50 odst. na slabšem, kakor so bili ob začetku sedanje vojne.

Tako stanje je nevzdržno, fizična in duševna sposobnost bo rapidno padala.

Monopoli neizčrpen vir državnih dohodkov

Država je imela v preteklem letu 2218.6 milijonov dinarjev čistega od prodaje monopolskih predmetov.

Glavna direkcija državnih monopolov je objavila računski zaključek za leto 1940., iz katerega izhaja, da so znašali njeni dohodki od prodaje:

tobaka din 1631.3 milijona dinarjev, soli 210.3 milijona dinarjev, taks in petroleja 88.6 milijona dinarjev, vžigalic 92.1 milijona dinarjev, cigaretnega papir-

ja 94.9 milijonov dinarjev, raznih predmetov 22.9 milijona dinarjev. Skupni dohodki so znašali 2141 milijonov dinarjev. Po odbitku vseh stroškov je ostalo državi čistih 1697.9 milijonov dinarjev, h katerim je prišteti še 560.7 milijonov dinarjev od prodaje kolekov na račun finančnega ministrstva.

Napredovanje angleške vojske v Afriki

Britanske čete zasedle eritrejske pristanišče Mersa Takala, prodirajo tudi proti jugu

Britanske čete so zasedle eritrejsko pristanišče Mersa Takala. Zavzele so tudi mesto Karora. Prodirajo tudi iz Sudana z nalogo, da se združijo z drugo angleško kolono, ki je prodrla že 180 km v Eritrejo do mesta Kerena. Prav tako prodirajo tudi iz skrajnega severa in naglo napredujejo vzdolž obale proti Massaui.

Napredovanje angleških motoriziranih čet v Tripolitanijski se nadaljuje, v Cirenaiki pa čistijo teren manjših ostankov italijanske vojske. (AP.)

Zavzetje mesta El Agheile znači, da so angleške čete po zavzetju Bengazija prodrle že 288 km v jugozapadni smeri. (Reuter.)

Francoski general de Gaulle prodira naglo v južni Libiji in je zavzel več novih oaz v bližini Kufra. (Reuter.)

Umrli italijanski general Tellera, ki je prispel kot ujetnik v Khairo, je bil pokopan tam z vojaškimi častmi angleške vojske.

Boji v Albaniji

Italijansko vojno poročilo pravi, da je imel sovražnik pri spopadih krajevnega značaja hude izgube. Italijanska letala so močno bombardirala sovražne postojanke in jih obstreljevala s strojnimi. Na letališču Janine so poškodovana in uničena razna letala, v spopadih

Zahodna fronta

Nemško vojno poročilo sporoča, da so nemška letala metala bombe na vzhodno angleško obrežje. Pri napadih pri Dunkerqueu so angleške letalske sile izgubile 7 letal. Vojaški cilji niso bili zadeti, pač pa je bilo več mrtvih in ranjenih.

Angleške vojne ladje, ki so streljale na francosko obalo, so bile prisiljene umakniti se zaradi streljanja obrežnih baterij.

V sredozemskem morju so nemška izvidniška letala izvedla uspešne napade na Malto, neko pristanišče v Cirenaiki in izvedla ogledniške polete nad Sueškim prekopom.

Za guvernerja Cirenaike

je angleška vlada imenovala generala Wilsona, ki bo organiziral angleško upravo v tej bivši italijanski koloniji. — Reuter.

Boji v Abesiniji

Reuter. Južno-afriške čete so v ozemlju pri Hobaku prodrle 80 km daleč na sovražno ozemlje in zaplenile mnogo vojnega materijala. V italijanski Somaliji se operacije na vseh sektorjih še nadalje ugodno razvijajo.

Italijansko vojno poročilo

Stefani. Severna Afrika: Nič novega. Vzhodna Afrika: Delovanje topništva pri Kerenu. V zgornjem Sudanu so naše čete na desni strani reke Omo odbile sovražnikove napade, naši letalci pa so bombardirali sovražne čete.

Na več krajih v Siciliji so sovražna letala zmetala več bomb, ki pa so povzročile le majhno škodo v okolici Avellina, kjer računajo, da so štiri mrtvi in več ranjenih. Zbili smo eno sovražno letalo.

je bilo uničenih 12 sovražnih letal.

Grško vojno poročilo pa pravi, da je bilo več lokalnih operacij, ki so se uspešno končale. Sestrelili smo tri sovražne bombnike, vsa naša letala so se vrnila v svoje postojanke.

Angleško letalsko ministrstvo pa poroča, da so angleška letala bombardirala večje število vojaških ciljev v severni Nemčiji ter letališča in pristanišča v zasedenem ozemlju Francije in Belgije. Zlasti hudo je bilo prizadeto pristanišče Dunkerque, Calais in Boulogne. Izbruhnilo so veliki požari. Sestrelili smo tri sovražna letala, tri naša letala se niso vrnila.

Napad na luko Ostende, ki so ga izvršili včeraj Angleži, je bil prvi letalski napad na to mesto, povdarja Reuter.

Dama in po svetu

O narodni koncentraciji v Sloveniji. — Na širši seji izvršilnega odbora SDS, ki se je vršila minulo nedeljo v Zagrebu, je bila sprejeta inicijativa dr. Franca Kulovca, da se v Sloveniji končno uvede režim narodne koncentracije. Seje so se udeležili tudi delegati SDS iz Slovenije. — V Ljubljani pa se je istočasno vršila seja banovinskega odbora JNS, na kateri so razpravljali o smernicah nacionalne politike v Sloveniji. Bivši senator g. Ivan Pucl je imel obširen govor, v katerem je med drugim dejal, da je JNS že od izbruha evropske krize na sestankih in v naprednem časopisju podčrtavala potrebo koncentracije vseh pozitivnih in konstruktivnih sil v državi. O izjavi ministra dr. Kulovca glede koncentracije pa je dejal, da si ni na jasnem, ker so to izjavo razni listi različno objavili, »Slovenski dom« po svoje, »Politika« in »Slovenec« pa po svoje. Po uvodniku v »Slovencu« smo dobili vtis, je dejal g. Pucl, da smatrajo gotovi krogi besede dr. Kulovca le kot poziv vsem naprednim ljudem, naj se popolnoma udajo volji JRZ, pa bo nastopilo »pomirjenje«. Počakati bo torej treba, da se na strani JRZ pojmi razčistijo.

Razpustu Ursovih strokovnih organizacij je posvetil sarajevski »Katoški tjednik« obširen članek, kjer skuša člankar dokazati, kako potreben je bil razpust teh organizacij marksistično usmerjenih delavcev. Te organizacije so oznajevala potrebo razrednega boja, »Zveza delavskih sindikatov« je bila včlanjena v »Mednarodnem sindikalnem savezu«, ni hotela sodelovati s hrvatskim narodnim pokretom, z denarnimi sredstvi je podpirala španske rdeče revolucionarje, v njih so našli zatočišče levičarski elementi vseh barv itd. Ob zaključku pravi člankar, da je bila v tem skriti nevarnost za državo in narod. — Škoda je, da nismo v stanju začeti razpravo z resnicoljubnim »Katoškim tjednikom«, ki je glasilo nadškofa dr. Šariča, o teh vprašanjih. Zlasti zanimivo bi bilo zvedeti, katere organizacije so še vedno včlane v raznih mednarodnih ustanovah, ki pa še niso bile razpuščene. Se za to vprašamo v naslednjem številu.

Nadškoj dr. Stepinac v Rimu, Zagrebški nadškoj dr. Stepinac je v zadevi cerkvenih poslov odpotoval v Rim.

Na skupščini HRS-a, ki se je vršila minulo nedeljo v Zagrebu, je bilo sprejetih 8 raznih resolucij, med drugimi tudi resolucija o udanosti HRS-a predsedniku dr. Mačku in resolucija, ki nujno zahteva avtonomijo v socialnem zavarovanju delavcev. Na skupščini je imel dolg govor tudi podpredsednik HSS inž. A. Košutić, v ostalem pa je skupščina posvetila mnogo pažnje marksistični nevarnosti, ki jo predstavlja v našem narodu.

Trgovinski promet med našo državo in SSSR se je po poročilih iz Beograda pričel v večjem obsegu razvijati, kakor se je prvotno pričakovalo. Kakor pravijo poročila, bo verjetno prišlo med obema državama do novih trgovinskih pogajanj za povečanje medsebojne izmenjave blaga.

Tudi testenine se lahko naročajo samo proti živilskim nakaznicam, je bilo te dni objavljeno. Poročila pa ne povedo, kakšno količino testenin morajo dobiti potrošniki namesto kruha oz. moke.

Predstavniki jugoslov. tekstilne industrije bodo te dni v Italiji razpravljali o vprašanju,

zakaj ni naša država prejela dogovorjenih strovin, ter se pogajali tudi za nabavo novega kontingenta bombaža.

Pogajanja za uvoz sončnic se vršijo med našo državo in Bolgarijo. Za uvožene sončnice bi Jugoslavija dobavila Bolgariji modro galico.

Ljudje jedo preveč slane. Ker so cene slane, bi človek pričakoval, da bodo ljudje zato potrebovali manj soli. Pa temu ni tako. Pomikanje soli je dalo povod statistikarjem da so začeli razmišljati, kaj je prav za prav temu krivo. Našli so, da porabi Slovenija enem letu 12,4 milijone kg soli, sedaj pa jo je v desetih mesecih porabila 14,5 milijonov kilogramov.

Zagreb ima 1661 nameščencev, pred desetimi leti pa jih je bilo samo 871.

Elektrifikacijska dela na Hrvaškem nameravajo izvesti v teku enega leta in je bil v to svrhu določeno 200 milijonov kredita.

20 silosov (shramb za žito) bo letos dogotavljenih v vsej državi. V njih bo mogoče shraniti do 80.000 ton žita. Silose grade večinoma na jugu države.

Dr. Goebels je včeraj izjavil, da Nemčija nima na svoji strani samo realno premoč, temveč bo zmagala tudi radi tega, ker so njeni vojniki obnem nosilci novega svetovnega nazora.

Zločini med zatemnitvijo. DNB javlja, da je bil dne 28. januarja t. l. v Hanoveru usmrčen 18 letni Henrik Spractz iz Oldenstadta, ki ga je Izjemno sodišče v Hanoveru obsodilo kot nasilnega zločinca na smrt, ker je tekom 3 tednov napadel v 7 slučajih žene in dekleta na javni cesti in jih hotel v temi posiliti. V enem slučaju se mu je to posrečilo na ta način, da je poročeno ženo prisilil z nožem, da se mu je udala. — Dne 30. januarja je bil v Bambergu usmrčen 24 letni Eduard Merkl iz Schrobenausen, ki ga je Izjemno sodišče v Bambergu obsodilo na smrt kot škodljivca naroda, ker je poleg več tatvin, večkrat vplnil v Naumburgu, Bambergu in Saalfeldu med zatemnitvijo.

Bucimpeštanski listi pišejo k prekinitvi diplomatskih odnošajev med Anglijo in Romunijo, da si žele tudi sile osi očuvati mir na Balkanu.

Angleški poslanik v Bukarešti bo odpotoval v soboto in z njim še 150 oseb.

Ameriški poslanik v Bukarešti je včeraj sprejel poslanike Grške, Turške in Bolgarije. Romunski tisk obširno piše o prekinitvi diplomatskih odnošajev z Anglijo.

Med člani bolgarske opozicije, ki so včeraj obiskali ministrskega predsednika Filova, so bili tudi znani bolgarski politični voditelji Mušanov, Cankov, Zaharov in drugi. Izjavili so, da mera Bolgarija ohraniti mir in ostali izven vojnih zapletitajev.

Solunski metropolit je poslal v Rim protest radi bombardiranja stolne cerkve v Solunu.

Ameriška ladja z živili za francosko dečo bo odplula 19. t. m. ter Frpeljala živila in zdravila, ki se imajo razdeliti vsej deci na Francoskem brez razlike na rasno ali versko pripadnost. Pripravlja pa se že pošiljka za drugo ladjo.

Roosevelt je izjavil včeraj v razgovoru z novinarji, da ne veruje v vojno na Pacifiku (z Japonsko).

Rooseveltovo odposlanec Harry Hopkins, ki je bival en mesec v Angliji, je odpotoval v Zedinjene države, kjer bo poročal o svojih vtisih.

New-yorški župan La Guardia je v senatu toplo priporočil sprejem zakona o pomoči Angliji.

»Delavska Politika« ne dobiva nobenih subvencij, zato povzraj naročnina takoj!

A. M. de Jong:

[38

Čuden cečkovnik

»OTROŠKA LETA MEREYNTJEJA GEYSENA«

Hihitajoč ga je vprašala Neleka nekam negotovo:

»Ali se samo tako delaš?«

»Kako misliš to?«

»No, tako da jokaš samo za šalo?«

Mereyntje pa, bojazljivec kot moški pač so, je takoj zgrabil za rešilno bilko in rekel ravnodušno:

»Seveda, ti neumnica! Ali si misliš, da bi mogel jokati zaradi bolne lutke? Saj nisem deklica!«

Prešerno vesela je občudovala Neleka Mereyntjev igralški talent, toda Mereyntje je bil še naprej pod težkim dojmom črne noči, polne otožnosti; nekaj nepoznanega ga je vznemirjalo in bilo mu je tako čudno, kot da bi se nečesa kesal. Da bi se izvlekel iz zadrege, je rekel, da je Misotja zopet zdrava, narkar jo je vzel k sebi in delal tako kot da bi mu poskakovala na kolenih. Nato je verno gledal, kako je Češnjica hranila ozdravljenega otroka s kašo, poslužujoč se v to svrhu koščka lesa, ki se je oddrobil od lesenega podstavka za kavino škodelico. Grajala je lutko zaradi njene požrešnosti in nazadnje rekla:

»Nikdar nimaš dovolj; ti mi boš pojedla še lase z glave!«

Toda Mereyntje je dejal plemenito:

»Pusti vendar, Češnjica, naj je; saj sva midva vendar zaslužila lepe denarce: prejšnji teden, v soboto, sem ti bil vendar prinesel domov sedem goldinarjev ... glej!«

Češnjica se je smejala in nato očitajoče tožila:

»Da, toda v nedeljo ti je bilo že premalo za tvoje potrebe ... ko bi le nekoliko manj zahajal v gostilno.«

»Da se mi bodo ostali smejali, kaj ne?« je vprašal Mereyntje izkušeno.

»Saj vendar nisem nobena copata. Mož mora vendar večasih zvrniti kakšen kozarček žganja!«

Zaradi tega sta se začela strašno prepirati in Češnjica mu je očitala, da ni nič drugega kot pijanec in šlabedra. Mereyntje pa jo je zmerjal z »grdo kozo« in »staro copernico«, nakar je skrla glavo v predpasnik in začela grozno jokati ter vsa obupana omahnila na svojo klopico.

Misotja ni gledala nič manj osuplo kot Mereyntje, kakšne posledice je rodil ta domači prepri. Neleka je jokala, da se je človeku trgalo srce. Njena ozka ramena so podrhtavala. Mereyntje ji je položil roko na glavo in rekel dobrohotno:

»Ne joči, bodi zopet dobra, Češnjica ... saj nisem mislil tako hudo. Nehaj vendar tuliti ... saj je že zdavnaj zopet vse dobro ...«

Toda Neleka se je otresla njegove roke in jokala še bolj neutolažljivo. Mereyntje si ni vedel več po-

magati, vsedel se je poleg nje, ji položil roko okrog vratu in se ji dobrikal:

»Toda nehaj vendar, Češnjica, daj ... bodi vendar zopet dobra ... nasmej se vendar ... pa ti bom drugi teden prinesel zopet kaj lepega za najino gospodinjstvo! Sedaj se je obrnila Neleka z obrazom proti njemu in ga nekoliko pogledala izza predpasnika. Mereyntje je gledal v njene poredno se svetlikajoče oči in videl do polovice njena usta, okrog katerih je igral zasmeh. Na njenih rdečih licih ni bilo opaziti niti sledu kakšne solze; presenečen jo je gledal.

»Ali nisi zares jokala?« jo je vprašal neprijetno dirnjen in ni vedel, ali naj se kaže veselega ali razočaranega.

Neleka je spustila predpasnik in se smejala, da je zvenelo kot čisti glas zvončka.

»Seveda ne, ti osel!« se je smejala še bolj veselo. »Kaj ti le pade v glavo! Saj se vendar samo igrava!«

In naglo je dostavila:

»Toda tisto za moje gospodinjstvo, dobim, kaj ne? Saj si mi obljubil?«

»Da.« je pritrdil prevarani Mereyntje, »prav gotovo dobiš, kar sem obljubil, sem obljubil.«

Vstal je in koračil po ozkem prostoru sem in tja ter si očital svojo nerodnost. Tako ga je ta majhna deklica večkrat zaporedoma posekala. Hotel je, da bi se smejal, ko je rekel:

»Ti si pretkana, Češnjica ... salabolsko!«

»Kaj dobim od tebe?« je vprašala Neleka pozeljivo.

